

I. ERANSKINA: ARLOAREN, JAKINTZAGAIAREN EDO EREMUAREN URTEKO PROGRAMAZIO DIDAKTIKOA EGITEKO TXANTILOIA

Urteko programazio didaktikoa

Ikastetxea:		Kodea:	014441	Ikasturtea:	2023-2024
Etapa:		Zikloa/maila:			
<ul style="list-style-type: none"> • Arloa/Jakintzagaia: • Eremua: • Diziplinarteko proiektua • Bestelakoak 	Ekonomia eta ekintzailtza	Irakasleak:	Iban Gil		

Programazio didaktikoaren justifikazioa

Programazioan garrantzitsuak diren erabakiak argudiatzea eta, horretarako, honako alderdi hauek kontuan hartzea: ikasleen abiapuntua, ikasgelaren testuingurua, ikastetxearen proiektuak, urteko memoriatik eratorritako hobekuntza proposamenak, etab.

Ekonomia eta Ekintzailetza jakintzagaiaren ikasketa eta prestakuntza beharrezkoa da gure hezkuntza-

-sistemaren etapa honetan, elkarri lotutako bi helburu baititu. Alde batetik, ekonomia eta finantzak ikasita, gertakari ekonomikoak azaltzen dituzten elementuak eta arauak ezagutarazten dira, baita finantza-

-erabakien ondorioak ere, besteak beste honako hauekin lotutako balioak proiektatuz: pertsonen arteko

elkartasuna, iraunkortasunaren garrantzia, arrakala ekonomikoa eta digitala, ekitaterik eza edota baliabideen eta desberdintasunaren kudeaketa. Bestalde, ikasleei prestakuntza ekonomikoa eta finantzarioa

eskaini nahi zaie, ingurunean hautemandako beharrak asetzen lagunduko duten aukerak eta ideiak bilatzera motibatuko dituen, ideia horiek ekintzara eramateko estrategiak garatuz eta, horrela, pertsona

guztientzako balioa sortuko duen, berrituko duen eta ongizate pertsonala, soziala eta kulturala hobetzen

lagunduko duen proiektu ekintzailea sortuz

Zentroan dauden proiektuak ondorengoak dira:

1. Informazio eta komunikazio teknologiak
2. Hizkuntza Normalkuntza Proiektua
3. Hezkidetzeta proiektua
4. Agenda 2020-30
5. Bidelaguna
6. Bikaintasuneruntz

Curriculumaren plangintza

Unitateak	Konpetentzia espezifikoak	Deskriptore operatiboak	Ebaluazio-irizpideak	Oinarrizko jakintzak
LEHEN HIRUHILEKOA				
1- Pertsonen ekonomia	2,6	HKK1, KE1, KE2, KPSII1, KPSII3, HK1, EK2. EK1, EK3.	2.1 2.2 2.3 6.1 6.2 6.3	B,D
2- Ekoizpena, errenta eta merkataritza	2,5	HKK1, KE1, KE2, KPSII1, KPSII3, HK1, EK2. HKK1, HKK2, HKK3, KD3, KPSII1, HK1, EK1, EK2.	2.1 2.2 2.3 5.1 5.2	C,D
3- Planifikazio finantzarioa	2,4,5	HKK1, KE1, KE2, KPSII1, KPSII3, HK1, EK2. STEM3, KD2, EK1,	2.1 2.2 2.3 4.1	B

		HKK2, HKK3, KD3, EK1,	4.2 4.3 5.1 5.2	
4-Osasan finantzarioa	2,4,6	KPSII3, HK1, EK2. STEM3, KD2, EK1, EK2. HK1, EK1, EK2, EK3	2.1 2.2 2.3 4.1 4.2 4.3 6.1 6.2	B,C
BIGARREN HIRUHILEKOA				
5- Enpresen funtzioa	2,3,5	KPSII3, HK1, EK2. STEM3, HK4, EK1, EK2, EK3, KAKK3. HKK1, HKK2, HKK3, KD3, KPSII1, HK1, EK1, EK2.	2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 5.1 5.2	B

6- Enpresen antolaketa	2,5,7	KPSII3, HK1, EK2. HKK1, HKK2, HKK3, KD3, KPSII1, HK1, EK1, EK2. STEM3, KD5, KPSII3, KPSII5, EK2, EK3.	2.1 2.2 2.3 5.1 5.2 7.1 7.2 7.3	B,C
7- Gizarte, ingurumen eta kultur ingurunea	2,3,5	KPSII3, HK1, EK2. STEM3, HK4, EK1, EK2, EK3, KAKK3 HKK1, HKK2, HKK3, KD3, KPSII1, HK1, EK1, EK2	2.1 2.2 2.3 3.1 3.2 3.3 5.1 5.2	B
8- EKINTZAILETZA	2,5	KPSII1, HK1, EK2, CCEC3 HKK1, KE1, KE2, KPSII1, KPSII3, HK1, EK2. HKK1, HKK2, HKK3, KD3, KPSII1, HK1, EK1, EK2.	2.1 2.2 2.3 5.1 5.2	A
HIRUGARREN HIRUHILEKOA				

9- Talde lana	1,2,5,6	<p>KPSII1, HK1, EK2, KAKK3.</p> <p>HKK1, KE1, KE2, KPSII1, KPSII3, HK1, EK2.</p> <p>HKK1, HKK2, HKK3, KD3, KPSII1, HK1, EK1, EK2.</p> <p>HK1, EK1, EK2, EK3.</p>	<p>1.1</p> <p>1.2</p> <p>1.3</p> <p>2.1</p> <p>2.2</p> <p>2.3</p> <p>5.1</p> <p>5.2</p> <p>6.1</p> <p>6.2</p> <p>6.3</p>	C
10- Zure negozioa sortzen	1,2,5,6	<p>KPSII1, HK1, EK2, KAKK3.</p> <p>HKK1, KE1, KE2, KPSII1, KPSII3, HK1, EK2.</p> <p>HKK1, HKK2, HKK3, KD3, KPSII1, HK1, EK1, EK2.</p> <p>HK1, EK1, EK2, EK3.</p>	<p>1.1</p> <p>1.2</p> <p>1.3</p> <p>2.1</p> <p>2.2</p> <p>2.3</p> <p>5.1</p> <p>5.2</p> <p>6.1</p> <p>6.2</p>	D

			6.3	
11- Gure negozioa abian jartzea	1,2,5,6,7	<p>KPSII1, HK1, CE2, KAKK3.</p> <p>HKK1, KE1, KE2, KPSII1, KPSII3, HK1, CE2.</p> <p>HKK1, HKK2, HKK3, KD3, KPSII1, HK1, CE1, CE2.</p> <p>HK1, CE1, CE2, CE3.</p> <p>STEM3, KD5, KPSII3, KPSII5, CE2, CE3.</p>	<p>1.1</p> <p>1.2</p> <p>1.3</p> <p>2.1</p> <p>2.2</p> <p>2.3</p> <p>5.1</p> <p>5.2</p> <p>6.1</p> <p>6.2</p> <p>6.3</p> <p>6.4</p> <p>7.1</p> <p>7.2</p>	D

Erabaki metodologikoak

Estrategiak eta metodoak, hizkuntzen tratamendua, IDU, ikasleen eta irakasleen antolamendua, espazioen eta baliabideen erabilera, etab.

Gai bakoitzaren hasieran irakasleak gaia aurkeztu eta eskema bat egingo du landuko diren edukiekin. Hortik aurrera, irakasleen azalpenak eta ikasleen ekarpenak ulertuz eta laburtuz, ikasleek euren apunteak sortuko dituzte irakaslearen laguntzarekin. Ikas egoeratan oinarritutako metodologia ezarriko da, bai hiruhileko ikas egoerak edo gaika ikas egoerak landuz.

Klasean ikasleen parte hartzea eta ekarpenak sustatu egingo dira, talde kohesioa eta errespetua indartuz. Ikasleek banaka zein taldeka lan egingo dute gelan, eta ikaskideen aurrean euren ideiak defendatzeko eta ikuspuntua ezberdinak azaltzeko esparruak erraztuko dira. Klasean bideoak, dokumentalak eta pelikulak ikusiko dira eta eurei buruzko hausnarketa egingo da ere. Urtean zehar enpresa bat ezagutzeko irteera bat egingo da.

Ekintzailatza lantzeko ekintzailereren baten bisita hartuko dugu bere esperientzia ezagutzeko. Beste alde batetik, irakurmena lantzeari ekingo diogu klase batzuetan. Ataza horiek prestatzeko formazioa lan saio batzuk antolatuko dira.

Ebaluazioari, haren ondorioei eta kalifikazio-irizpideei buruzko erabakiak

Ebaluazioa	Ebaluazioaren ondorioak:	Kalifikazio-irizpideak
<p>HELBURUAK</p> <p>“Prestakuntza eta orientazio pertsonala eta profesionala” jakintzagaiaren helburua da ikasleek jakintzagai horretarako ezarritako kompetentzia espezifikoak eskuratzea eta hauek modu esanguratsu, funtzional eta ikaslearen interesari lotuta garatzea, ikasleek dauden nerabezaroaren eboluzio-etapari ere lotuta daudenak.</p>	<p>ERREKUPERAZIO SISTEMA:</p> <p>Ebaluazioa gainditu ez duenak, <u>lehenengo zein bigarren ebaluazioan</u>, ez-gainditu hori errekuaratzeko aukera izango du errekuarazio-azterketa baten bitartez.</p> <p>Aukera ezberdinak</p>	<p>Edukiak barneratu diren jakiteko, azterketak eta lanak baloratuko dira batik bat. Jarrera ere kontuan hartuko da.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lanak: % 30 (10etik, puntu 3) <p>Ebaluazioan zehar gelan zein etxean eginiko lanak baloratuko dira.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lan guztiak egiten badira, %100 alegia, puntu bat lortuko da: 1

<p>FINKATUTAKO DENBORAK</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.Ebaluazioa <ol style="list-style-type: none"> 1.- Pertsonen ekonomia 2.- Ekoizpena, errenta eta merkataritza 3.- Planifikazio finantzarioa 4.- • 2.Ebaluazioa <ol style="list-style-type: none"> 5.- Enpresen funtzioa 6.-Enpresen antolaketa 7.-Gizarte, ingurumen eta kultur ingurunea 8.- • 3.Ebaluazioa <ol style="list-style-type: none"> 9.-Taldea lana 10.-Zure negozioa sortzen 11.-Gure negozioa abian jartzea 	<p>a) Ikasgaia lanak egin ez direlako, lanen alorrean gutxieneko %ko 30a lortu ez delako edota kuadernoko ariketak egin gabe daudelako suspenditu bada, irakasleak lanen bat bidaliko dio eta kuadernoa ariketak eginda errekupeazio egunerako entregatu beharko da.</p> <p>b) Ebaluazioko azterketaren atala ez duzu gainditu. (Azterketaren bat ez duzu gainditu edo ez zara batz bestekora iritsi bi azterketetan) Azterketa bat egingo zaizu EBALUAZIO OSOAREKIN, eta bertan lortutakoa izango da berreskurapen-nota. Kontuan izan, bigarren aukeran gaindituz gero, nota ezberdin baloratuko dela:</p> <p>7 puntu edo gutxiago ateratzen baduzu berreskurapen-azterketan (eta noski, 5 edo gehiago), lortuko den balorazio-nota 5 izango da</p> <p>>7 baina 8 edo gutxiago ateratzen bada berriz, 6 ipiniko da</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Egiten den lanaren araberrako puntuazioa lortuko da. Erdiak egiten badira, 0,5 puntu. <p>Oharra: lanen alorrean gutxieneko %30a lortzen ez bada, ikasgaia ez da gainditutzat emango.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuadernoko ariketak kontrolatuko dira. Honek ere %10eko notan eragina izango du. Ariketak egin gabe badaude, ebaluazioa ez da gainditutzat emango. <ul style="list-style-type: none"> • Azterketak: % 70 (10etik, 7 puntu) <p>Bi azterketa egingo dira ebaluazio bakoitzean. Hirugarren ebaluazioan ikusiko da azterketa bat ala bi egingo diren.</p> <p>Azterketei dagokien nota bi probetan ateratako batez bestekoa izango da, baldin eta gutxienez 4 atera duzuen proba horietako bakoitzean. (10etik 4)</p> <p>Kontrollean edo azterketan 4tik behera ateratzen bada, zuzenean ebaluazioan <u>ez-gainditua</u> izango duzu eta errekupeazioa aurkeztu beharko zara. Errekupeazioan ebaluazio osoa izango da.</p>
---	--	---

Denbormalizazioa ;55
minutuko 3 saio astean,
kurtsoan zehar.

EBALUAZTZEKO TEKNIKAK ETA TRESNAK

Ebaluazio tresnak ondokoak izango dira:

- Ebaluazioko bi azterketa idatzi, azken ebaluazioan ezik. Azken ebaluazioan, idatzizko probak bat edo bi izango dira (bere momentuan erabakiko da)
- Etxeko lanak, zeintzuek behaketa bidez kontrolatuko diren eginak dauden.
- Bakarkako lanak

Taldeko lanak

ERAGILEAK

Lan taldeen eta bakarkako lanen ebaluaketa egiterako garaian, auto ebaluaketa (%3,3), ko ebaluaketa (%3,3) eta hetero ebaluaketa (%3,3) erabiliko da. Lanaren nota osoaren %10 izango delarik.

8 baino gehiago ateraz
gero, 7 ipiniko da.

Errekuperazioan gainditzen ez diren ebaluazioak, ohiko deialdian gainditu daitezke.

3.ebaluazioan ez dago errekupeziarik.

Ikasturteko nota eta ohiko deialdia:

Ikasturteko nota, 3 ebaluazioetako noten batez bestekoa izango da. Batez bestekoa egiteko, ebaluazio bakoitzean gutxienez 4 bat eduki beharko da. Batez besteko honek gutxienez 5 eman beharko du ohiko deialdian ikasturtea gainditzat emateko.

Era honetara ikasturtea gainditzen ez bada, gainditu gabeko ebaluazioetako edukiak eskatuko zaizkizu ohiko deialdian, eta gainditzeko gutxienez 5 atera beharko duzu gainditzeko dituzun ebaluazioetan.

Nota borobiltzeko eta ohiko deialdiko nota jartzerakoan, aurreko ataletan aipatutako balorazio-irizpide berberak jarraituko dira, xehetasun hauek kontuan hartuz:

Ebaluazioetan zehar lortutako noten arteko oreka

Oharra. Klaseko dinamikak pisu berezia lukeen lan edota aurkezpenen bat eskatzeko aukera ematen duenean, lan hori bereziki baloratuko da atal honetan. Lan hau egin eta gainditzea ezinbestekoa litzateke ebaluazioa gainditzeko, eta azterketen pisutik irtengo litzateke honen balorazioa.

OHARRAK

- **Azterketen atala gainditzen bada soilik gehituko zaizkio notari jarrera eta lanen puntuazioa.**

- **Nota borobiltzeko:**

- a) Hamarrekoa 5 edo gehiago bada, gorantz borobilduko da. (adibidez 5,5= 6)
- b) Kontuan izan, ebaluazioan ateratako benetako nota (dezimalekin) hartuko dela kontuan kurtso amaierako batez bestekoa kalkulatzeko.

NOTA IGOTZEKO AUKERA

Ebaluazio bakoitzean nota hobetzeko aukera izango da. Azterketa errekupeziorekin batera egingo da.

	<p>Batez bestekoa ebaluazio bakoitzean lortutako benetako notarekin egingo da, buletineko nota borobilduta egoten da (beraz, borobildu aurrekoa hartuko da aintzat)</p> <p>Ikasleak ezagutzak bereganatu eta autonomia lortzeko bidean izandako bilakaera</p>	<p>Ebaluazio osora aurkeztu beharko da.</p> <p>Nota igotzeko azterketa horretan ateratako nota eta ebaluazioko notaren arteko batz bestekoa egingo da ebaluazioko nota berria kalkulatzeko. Oharra: nota hoberako zein okerrerako alda daiteke (notaren arabera)</p>
--	---	--

JAKINTZAGAIA: EKONOMIA ETA EKINTZAIETZA DBH 4 maila

- KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK
- DESKRIPTORE OPERATIBOAK (**FUNTSEZKO KONPETENTZIAK**)
- OINARRIZKO JAKINTZAK

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

EBALUAZIO IRIZPIDEAK

***LOTURA
FUNTSEZKO
KONPETENTZI
EKIN***

		<i>(Deskriptore operatiboak)</i>
<p>1. Norberaren eta besteen indarrak eta ahuleziak analizatzea eta baloratzea, gaitasunei buruz gogoeta eginez eta behar diren emozioak eta trebetasunak eraginkortasunez kudeatuz, ingurune aldakorretara egokitzeko eta gizartearentzat balioa sortuko duen proiektu ekintzaile pertsonal bakarra diseinatzeko.</p>	<p>1.1 .Proiektu pertsonal original eta balio-sortzaile bat sortzea, ingurune konplexu eta aldakorretara egokituz, eta norberaren eta besteen indarrak eta ahuleziak arrazoituta analizatzeko estrategiak erabiliz.</p> <p>1.2. Emozio eta trebetasun pertsonalak eraginkortasunez kudeatzea, norberaren gaitasunei buruz gogoeta eginez eta jarrera sortzaileak sustatuz eta garatuz.</p>	<p>KPSII1, HK1, EK2 KAKK3.</p>
<p>2. Taldeak osatzeko estrategiak erabiltzea, baita gizarte-trebetasunak, komunikaziokoak eta berrikuntza bizkorrekoak ere, horiek hainbat testuingurutako lan-dinamiketan autonomiaz eta motibazioz aplikatuz, lantalde eraginkorrek eratzeko eta irtenbide ekintzaileak asmatu eta garatzeko prozesuan beste pertsona batzuekin kooperazioan aritzearen balioa ezagutzeko</p>	<p>2.1. Ekitatearen, hezkidetzaren eta gizonen eta emakumeen arteko ekitatearen printzipioetan, parte hartzeko jarreran eta helburu komunak bistaratzean oinarritutako lantaldeak eratzea, helburu gisa hartutako erronka lortzeko behar diren giza baliabideak identifikatzen eta optimizatzen lagunduko duten estrategiak erabiliz.</p> <p>2.2. Trebetasun sozialak, komunikazio irekikoak, motibaziokoak, lidergokoak, kooperaziokoak eta berrikuntza bizkorrekoak praktikan jartzea talde-laneko hainbat testuingurutan, analogikoetan zein digitaletan.</p> <p>2.3. Gauzatutako prozesuaren faseetan eta lan-dinamiketan besteen ekarpenak baloratzea eta errespetatzea, modu kolektiboan hartutako erabakiak errespetatuz</p>	<p>HKK1, KE1, KE2, KD3, KPSII1, KPSII3, HK1 , EK2</p>

3. Hautemandako behar ekonomiko eta/edo sozial tokiko eta globalei erantzungo dieten ideia eta irtenbide berritzaileak eta iraunkorrak lantzea, zentzu etiko eta solidarioarekin, asmatzeko metodologia bizkorrak erabiliz eta haien indarrak eta ahuleziak nahiz ideia horiek ingurunean sor dezaketen inpaktua analizatuz, ingurune naturala, soziala, kulturala eta artistikoa babesteari eta zaintzeari lotutako erronkak gainditzea lortzeko

3.1. Ingurune naturala, soziala, kulturala eta artistikoa zaintzeko eta hobetzeko jardutea, garapen iraunkorra sustatuko duten proposamen eta jarduera tokiko eta globaletatik abiatuta, ikuspegi sortzaile, ekintzaile eta konprometituarekin.
3.2. Ideiak garatzea eta irtenbide bizkor, berritzaile eta iraunkorrak bilatzea helburu hartutako erronkak gainditzeko, horien abantailak eta eragozpenak eta izaera etikoa ebaluatuz, baita maila pertsonalean eta ingurunean sor dezaketen inpaktuaren ebaluazioa eginez ere.

STEM1, STEM5,
KD4, KD5, HK4,
EK1, EK2, EK3,
KAKK3

4. Proposatutako ideia edo irtenbide sortzailea garatzeko prozesuan eskuragarri dauden baliabideak hautatzea eta biltzea, baliabide horiek ematen dituzten produkzio-bitartekoak eta finantza-iturriak ezagutuz eta horiek erakartzeko estrategiak aplikatuz, irtenbide ekintzailea errealitatera eramango duen proiektua abian jartzeko

4.1. Irtenbide ekintzaile bat errealitatera eramango duen proiektu bideragarri bat abian jartzea, sormenezko asmatze-prozesuan eskura dauden baliabide materialak, immaterialak eta digitalak aukeratuz eta bilduz, eta horien erabilera efizientziaz planifikatuz..

4.2. Baliabideak erakartzeko eta kudeatzeko estrategiak autonomiaz erabiltzea, ideiak eta irtenbideak ekintza bihurtzeko prozesuaren ezaugarriak ezagutuz..

4.3. Proiektu ekintzaileari ondoen egokituko zaion forma juridikoa aukeratzea eta enpresaren zerga-betebehar nagusiak Gizarte Segurantzari dagozkionak identifikatzea, proiektua abian jartzeko tramiteak ezagutuz

STEM3, KD2, EK1,
EK2..

<p>5. Ideia eta irtenbide sortzaileak aurkeztea eta azaltzea, komunikazio-estrategia bizkorrak erabiliz eta komunikazio eraginkor eta errespetuzkoaren garrantzia baloratuz, egoera bakoitzaren testuinguruari eta helburu zehatzei egokitutako mezu sinesgarriak transmititzeko eta aurkeztutako ideia eta irtenbide ekintzaileak baliozkotzeko</p>	<p>5.1. Testuingurura eta helburu zehatzetara egokitutako sormenezko ideiak eta mezu sinesgarriak aurkeztea eta azaltzea, aurkeztutako ideiak eta irtenbideak baliozkotzeko, prozesu osoan zehar komunikazio eraginkorra eta errespetuzkoa mantentzearen garrantzia baloratuz</p>	<p>HKK1, HKK2, HKK3, KD3, KPSII1, HK1, EK1, EK2</p>
<p>6. Ekonomiaren eta finantzen oinarritzko alderdiak ulertzea, ingurune ekonomikoa eta soziala analizatuz, behar diren baliabideak planifikatuta, planteatzen diren erronka berriei erantzungo dien ideia edo irtenbide ekintzaile bat garatzeko.</p>	<p>6.1. Beharrak hautematea, ingurune ekonomikoari eta sozialari buruzko analisiaren bidez, behatutako ondorioak ideia berritzaile bat sortuz.</p> <p>6.2. Erronkei modu sortzailean, eraginkorrean, ekitatiboan eta jasangarrian aurre egitea, zenbait testuinguru eta egoera erreal edo simulatutan, beharrezko ezagutza ekonomiko eta finantzarioak transferituz.</p> <p>6.3. deia edo irtenbide ekintzaile bat garatzea, ekonomiaren eta finantzen esparrutik eskuratutako ezagutza, trebetasun eta jarreretatik abiatuta, horien eta horiek garatzeko behar diren eta eskuragarri dauden baliabideen arteko harremana ikusiz.</p>	<p>STEM1, HK1, EK1, EK2, EK3</p>

<p>7. Modu kooperatiboan, autonomoan eta bizkorrean prototipo berritzaileak eta iraunkorrak eraikitzea eta analizatzea, diseinatzeko eta egikaritzeko estrategia eraginkorrak aplikatuz, prozesu ekintzailearen fase guztiak modu kritikoan eta etikoan ebaluatuz eta lortutako emaitzak baliozkotuz, bai sortutako prototipoak hobetzeko eta perfektionatzeko, bai ikaskuntza eta garapen pertsonal eta kolektiboan aurrera egiteko</p>	<p>7.1. Bai ikaskuntzarako, bai garapen pertsonal eta kolektiborako, azken prototipoaren ekarpena baloratzea, gauzatutako prozesuaren fase guztiak modu kritiko eta etikoan ebaluatuz, baita hura eraikitzeke erabilitako estrategien egokitzapenaren ebaluazioa eginez ere.</p> <p>7.2. Sortutako prototipoak egiteko jarraitutako diseinu- eta egikaritze-prozesua modu kritikoan analizatzea, prozesuetan lortutako eraginkortasunaren, bideragarritasunaren eta egokitzapenaren eta lortutako emaitzen arteko konparazioak ezarriz.</p> <p>7.3. Diseinatzeko eta egikaritzeko estrategia eraginkorrak erabiltzea, azken prototipoa modu bizkor, kooperatibo eta autonomoan eraikitzea erraztuko dutenak hautatuz</p>	<p>STEM3, STEM5, KD5, KPSII3, KPSII5, EK2, EK3</p>
--	--	--

DESKRIPTORE OPERATIBOAK (FUNTSEZKO KONPETENTZIAK) Batxilergokoak

(HKK) HIZKUNTZA-KOMUNIKAZIORAKO KONPETENTZIA

HKK1: Euskaraz eta gaztelaniaz ahoz, idatziz eta era multimodalean edo siglez bidez hitz egiten du, koherentziaz, zuzentasunez eta gizarte-testuinguruekiko egokitasunez, eta elkarrekintza komunikatiboetan parte hartzen du, lankidetzan eta errespetuz, informazioa trukatzeko eta ezagutza sortzeko, bai eta lotura pertsonalak eraikitzeko ere.

HKK2: Pertsona-, gizarte-, hezkuntza- eta lanbidearlotako ahozko, idatzizko eta multimodalezko edo zeinuzko testuak euskaraz zein gaztelaniaz, ulertzen, interpretatzen eta baloratzen ditu jarrera kritikoz, hainbat testuingurutan modu aktiboan eta informatuan partehartzeko eta ezagutza eraikitzeko.

HKK3: Hainbat iturritatik datorren informazioa, euskaraz eta gaztelaniaz, gero eta modu autonomoagoan aurkitu, hautatu eta kontrastatzen du, haren fidagarritasuna eta egokitasuna ebaluatuz, irakurketa-helburuen arabera, eta manipulatzeko eta desinformatzeko arriskuak saihestuz; informazioa integratu eta ezagutza bihurtzen du, komunikatzeko, ikuspegi sortzaile, kritiko eta pertsonala

HKK4: Autonomiaz irakurtzen ditu bere adinerako egokiak diren hainbat lan euskaraz eta gaztelaniaz, bere gustu eta interesetara hobekien egokitzen direnak hautatuz; ondare literarioa esperientzia indibidual eta kolektiboaren bide pribilegiatutzat hartzen du; eta bere esperientzia biografikoa eta ezagutza literario eta kulturalak mugiarazten ditu, obren interpretazioa eraikitzeko eta partekatzeko eta gero eta konplexuagoak diren asmo literarioko testuak sortzeko

HKK5: Bere komunikazio-praktikak elkarbizitza demokratikoaren, gatazkak elkarriketaren bidez konpontzearen eta pertsona guztien eskubideberdintasunaren zerbitzura jartzen ditu, hizkuntzaren erabilera diskriminatzaileak baztertuz, bai eta hizkuntzaren bidezko

(KE) KONPETENTZIA ELEANIZTUNA

KE1: Hizkuntza bat edo gehiago modu eraginkorrean erabiltzen ditu, familiako hizkuntzaz edo hizkuntzez gain, bere komunikazio-premiei behar bezala eta egoki erantzuteko, bai bere garapen eta interesei dagokienez, bai eremu pertsonaleko, sozialeko, hezkuntzako eta profesionaleko egoera eta testuinguruei dagokienez

KE2: Bere esperientzietatik abiatuta, bere ikaskuntza-prozesuei buruz hausnartzen du, eta beste hizkuntza eta ikasgai batzuetan eskuratutako ezagutzak eta komunikazioa transferitzeko estrategiak erabiltzen ditu, eta konfiantzazko jarrera erakusten du komunikatzeko gaitasuna hobetzeko ikasteko duen konpetentzian.

KE3: Ikastetxearen eta ingurunearen hizkuntza-aniztasuna onartzen du, aniztasun horrekiko errespetuzko eta enpatiazko jarrera erakusten du, eta hizkuntzak komunikabide eraginkortzat, kultura-ondareztat eta gizarte-kohesioa sustatzeko tresnatzat hartzen ditu.

botere-gehiegikeriak ere, hizkuntzaren erabilera eraginkorra eta etikoa ere bultzatzeko eta euskararen ohiko erabilerarekiko jarrera asertiboa izateko.

(STEM) MATEMATIKARAKO KONPETENTZIA eta ZIENTZIA, TEKNOLOGIA ETA INGENIERITZARAKO KONPETENTZIA

STEM1: Arrazoiketa matematikoaren berezko metodo inдукtiboak, deduktiboak eta logikoak erabiltzen ditu, baita metodo zientifikoaren arrazoiketa hipotetiko-deduktiboa ere, aukeratutako modalitatearen berezko egoeretan, eta problemak ebazteko hainbat estrategia hautatu eta erabiltzen ditu, jarraitutako prozesua eta soluzioak kritikoki aztertuz eta prozedura birformulatuz, beharrezkoa izanez gero.

STEM2: Pentsamendu zientifikoa erabiltzen du aukeratutako modalitatearekin zerikusia duten fenomenoak ulertzeko eta azaltzeko, eta ezagutzan konfiantza du, garapen-motor gisa. Horretarako, galderak egiten ditu eta hipotesiak formulatzen, kontrastatzen edo egiaztatzen ditu behaketaren, esperimentazioaren eta ikerketaren bidez. Halaber, lanerako egokiak diren tresnak erabiltzen ditu, zehaztasunaren eta egiazkotasunaren garrantzia balioesten du, eta eredu zientifikoarekiko ondorio oinarrituak eta koherenteak ateratzen ditu, erabilitako metodoen irismenari eta mugei buruzko jarrera kritikoa erakutsiz.

STEM3: Proiektuak planteatu eta garatzen ditu, behar edo arazo bati irtenbidea emango dioten produktuak elkarlanean sortzeko eta/edo erabiltzeko prototipoak edo ereduak diseinatuz eta sortuz, talde osoaren parte-hartzea saiaturaz, sor daitezkeen gatazkak modu baketsuan konponduz, ziurgabetasunaren aurrean egokituz eta lortutako produktua proposatutako helburuen, iraunkortasunaren eta gizartean duen eragin eraldatzailearen arabera ebaluatuz.

STEM4: Ikerketa zientifikoaren eta teknikoaren elementu garrantzitsuenak argi eta zehatz interpretatzen eta transmititzen ditu, hainbat formatutan (grafikoak, taulak, diagramak, formulak, eskemak, sinboloak, hizkuntza matematiko-formala...), kultura digitala etikaz eta erantzukizunez baliatuz, zientziak eta teknologiak bizi-baldintzetan egiten duten ekarpena modu kritikoa baloratzeko eta ezagutza berriak partekatzeko eta eraikitzeko.

(KD) KONPETENTZIA DIGITALA

KD1: Interneten bilaketa aurreratuak egiten ditu (bilaketaterminoaren, formatuaren, gaurkotasunaren eta lizentziaren arabera), baliozkotasun-, kalitate-, gaurkotasun- eta fidagarritasun-irizpideak kontuan hartuta, informazioa modu kritikoa hautatu eta ulertzen du, modu esanguratsuan konbinatuz, eta modu ordenatuan artxibatuz, berreskuratuz

KD2: Etengabeko ikaskuntzako bere ingurune pertsonal digitala kudeatzen eta erabiltzen du jatorrizko ezagutza eta eduki digitalak hainbat formatutan ekoizteko eta gordetzeko, atazaren edo beharren arabera dagozkion tresna digitalak erabilia, bai dauden edukiak berrerabilia, bai sortutako edukiei lizentziei buruzko ezagutza aplikatuta.

KD3: Sare sozialen edo lineako komunitateen gisako tresnen eta/edo plataformen bidez parte hartzen, laguntzen eta elkarrengaitan du, komunikatzeko, lankidetzan lan egiteko eta edukiak, datuak eta informazioa partekatzeko; horretarako, bere helburura ondoen egokitzen dena aukeratzen du, bere ekintzak, presentzia eta ikusgarritasuna modu arduratsuan kudeatzen ditu sarean, eta herritartasun digital aktibo, zibiko eta gogoetatsua gauzatzen du.

KD4: Gailu digitalak babesten ditu, segurtasun-estrategiak eguneratzen ditu, haien pribatutasuna eta besteena ulertzen eta babesten ditu oro har, eta oinarritako ezagutza du haien datuak biltzeko eta erabiltzeko moduari buruz, badaki bere burua eta beste batzuk ziberjazarpenetik babesten, eta ulertzen ditu teknologien erabilerari lotutako osasun-arriskuak (ergonomia, adikzioak), eta ulertzen du teknologiak ingurumen-jasangarritasunean duen eragin positiboa eta negatiboa

KD5: Ea identifikatzen dituen arazo teknikoak eta gabeziak baliabideen erabilerari, tresnei eta bere konpetentzia digitalaren garapenari dagokienez, eta soluzioak ematen dizkien; ea garatzen dituen informatika-aplikazio errazak eta arazo zehatzak konpontzeko edo proposatutako erronkei erantzuteko irtenbide teknologiko sortzaile eta

STEM5: Osasun fisikoa eta mentala sustatzeko eta ingurumena eta izaki bizidunak babesteko zientifikoki oinarritutako ekintzak planifikatzen eta abiarazten ditu, kontsumo arduratsua eginez, etikaren eta segurtasunaren printzipioak aplikatuz, balioa sortzeko eta bere ingurunea modu jasangarrian eraldatzeko, tokiko eremuan eta eremu globalean konpromisoak hartuz, herritartasun arduratsua gauzatuz.

STEM6: Ikerketa zientifikoak eta bere aplikazio eta aurrerapen zientifiko-teknologikoen gizartearen garapenean eta orainak eta etorkizunak planteatzen dizkieten erronken aurrean erabaki arrazoituak hartzean jokatzeko duten papera argudiatzen du.

iraunkorrak; ea interesik agertzen duen eta ulertzen dituen teknologia digitalen bilakaeraren, haien garapen sozial iraunkorraren eta erabilera etikoaren azpiko printzipio orokorrak eta logika

(KPSII) KONPETENTZIA PERTSONALA, SOZIALA ETA IKASTEN IKASTEKOA

KPSII1: Bere emozioak erregulatzen eta adierazten ditu, eta, horretarako, baikortasuna, erresilientzia, autoeraginkortasuna eta ikasteko asmoa eta motibazioa bilatzen ditu, edozein testuingurutan sortzen diren erronkak eta aldaketak modu konstruktiboan kudeatuz eta bere helburuekin harmonizatuz.

KPSII2: Faktore sozialekin lotutako osasunerako arriskuak ezagutzen ditu, maila fisikoan eta mentalean bizi-ohitura osasungarriak finkatzeko, eta ikaskuntza sustatzen eta oztopatzen duten baldintza pertsonalak eta inguruneak identifikatzen ditu

KPSII3: Besteen ikuspegiak eta esperientziak modu proaktiboan ulertzen ditu, eta ikaskuntzan txertatzen ditu, talde-lanean parte hartzeko, zereginak eta erantzukizunak modu ekitatiboan banatuz eta onartuz eta estrategia kooperatiboak erabiliz.

KPSII4: Bere ikaskuntza-prozesuari buruzko autoebaluazioak egiten ditu, informazioa baliozkotzeko, sostengatzeko eta kontrastatzeko eta ondorio garrantzitsuak ateratzeko iturri fidagarriak bilatuz

KPSII5: Epe ertainerako helburuak planifikatzen ditu eta atzeraelikadurako prozesu meta-kognitiboak garatzen ditu, ezagutza eraikitzeko prozesuan dituen akatsetatik ikasteko.

(HK) HERRITARTASUNERAKO KONPETENTZIA

HK1: Bere nortasunaren dimentsio sozialari eta herritarrari buruzko ideiak aztertzen eta ulertzen ditu, bai eta identitatea zehazten duten gertaera sozial, historiko eta arauemaileei buruzkoak ere, eta arauak, enpatia, ekitatea eta espiritu konstruktiboa errespetatzen ditu besteei elkarrengainean, hainbat testuinguru sozioinstituzionalean.

HK2: Europako integrazio-prozesutik, Euskadiko Autonomia Estatututik eta giza eta haurren eskubideetatik datozen printzipioak eta balioak aztertzen eta onartzen ditu, eta, horretarako, Erkidegoko jardueretan parte hartzen du, hala nola erabakiak hartzean edo gatazkak konpontzean, jarrera demokratikoarekin, aniztasunarekiko errespetuarekin eta genero-berdintasunarekiko, gizarte-kohesioarekiko, garapen iraunkorarekiko eta munduko herritartasuna lortzearekiko konpromisoarekin.

HK3: Funtsezko eta gaurkotasuneko arazo etikoak ulertzen eta aztertzen ditu, norberaren eta besteen balioak kritikoki kontuan hartuz, eta bere iritzia garatuz, eztabaida moralari aurre egiteko elkarriketarako, argudiatzeko, errespetuzko eta edozein diskriminazio edo indarkeriaren aurkako jarreraz.

HK4 : Jarraiera lokal eta globalen arteko interdependentzia, ekodependentzia eta interkonexioko harreman sistemikoak barne hartzen ditu, eta modu kontzientean eta motibatuan hartzen du bizimodu iraunkorra eta ekosozialki arduratsua.

(EK) EKINTZAIETZA- KOMPETENTZIA

EK1: Beharrak eta aukerak aztertzen ditu, eta erronkei zentzu kritikoarekin aurre egiten die, iraunkortasunaren balantzea eginez, ingurunean izan dezaketean eragina baloratuz, ideia eta irtenbide berritzaileak, etikoak eta iraunkorrak aurkezteko, eremu pertsonalean, sozialean, kulturean eta ekonomikoan balioa sortzera bideratuta.

EK2: Norberaren indarguneak eta ahuleziak ebaluatzen ditu, autoezagutzako eta autoeraginkortasuneko estrategiak erabiliz, eta ekonomiaren eta finantzen funtsezko elementuak ulertzen ditu, ekonomia- eta finantza-ezagutzak aplikatzen dizkie jardura eta egoera zehatzei, eta lankidetzara eta talde-lana erraztuko duten trebetasunak erabiltzen ditu, ekintzara esperientzia ekintzaile baliotsua eramango duten beharrezko baliabideak biltzeko eta optimizatuzko

EK3: Ideia eta konponbide baliotsuak sortzeko prozesua garatzen du, eta erabakiak hartzen ditu, modu arrazoituan, planifikatzeko eta kudeatzeko estrategia arinak erabiliz. Egindako prozesuari eta lortutako emaitzari buruzko gogoeta egiten du, prototipo berritzaileak eta baliozkoak sortzeko prozesua burutzeko, esperientzia ikasteko aukeratzat hartuta.

(KAKK) KONTZIENTZIA ETA ADIERAZPIDE KULTURALERAKO KOMPETENTZIA

KAKK1: Edozein garaitako ondare kultural eta artistikoaren funtsezko alderdiak ezagutu, kritikoki estimatu, errespetatu eta sustatzen ditu, eta bere nortasuna eraikitzeke kultura- eta arte-aniztasunari datxekion adierazpen-askatasuna eta aberastea baloratzen ditu.

KAKK2: Gozatu, ezagutu eta aztertu autonomiaz ondareko adierazpen artistiko eta kultural nabarmenenen berezitasunak eta intentzionalitateak, haien hizkuntza eta elementu teknikoaren bidez, edozein bitarteko edo euskarritan.

KAKK3: Ideiak, iritziak, sentimenduak eta emozioak sormenez eta modu irekian adierazten ditu. Autoestimua, sormena eta pertenezia-sena garatzen ditu, adierazpen kultural eta artistikoaren bidez, enpatiaz eta lankidetzazko jarreraz.

KAKK4: Interpretazioaren, exekuzioaren, inprobisazioaren eta konposizio musikalaren bidez produktu artistikoak eta kulturalak sortzeko oinarriko baliabide/euskarri plastikoak, ikus-entzunezkoak, soinuak eta gorputzezkoak ezagutzen, hautatzen eta sormenez erabiltzen ditu. Eskaintzen dizkieten garapen pertsonal, sozial eta ekonomikorako aukerak identifikatzen ditu

A. Pertsona ekintzailearen profila, ekimena eta sormena.

Pertsona ekintzailearen profila. Autokonfiantza, autoezagutza, enpatia, pertseberantzia, ekimena eta erresilientzia. Adimen emozionala (AE)*. Ahuleziak eta indarrak diagnostikatzeko teknikak eta tresnak. (AMIA)*.

Sormena, ideiak eta irtenbideak

Gizarte-trebetasunak*: Komunikazioa, motibazioa eta lidergoa; negozio-estrategiak.

Emozioen kudeaketa*. Ziurgabetasuna kudeatzeko eta erabakiak hartzeko estrategiak testuinguru aldakorretan. Errorea eta baliozkotzea hobetzeko eta ikasteko aukera gisa.

Ikuspegi ekintzailea*. Euskal ekintzailearen figura tokiko garapenaren iturri motor gisa.**

Estereotipoak enpresa-profilean; genero-rolen haustura enpresa-jardueran.*

Ekintzailetza, eta lana eta familia bateragarri egiteko estrategiak, erantzunkidetasunetik abiatuta.*

B. Ingurunea ideien eta aukeren iturri gisa

Ekonomiaren oinarriko printzipioak. Arazo ekonomikoa: baliabideen eskasia eta aukeratzeko beharra*. Hautaketa ekono[1]mian*. Kostuak, analisi marjinala, pizgarriak. Pertsonen portaera erabakietan.

Ingurunearen ikuspegi ekonomikoa. Garatzeko bidean dauden merkatuen hazkundera*. Merkataritza, ongizatea eta desber[1]dintasunak.

Ekonomia- eta enpresa-ingurunea. Eragile ekonomikoak eta errentaren fluxu zirkularra*. Merkatuen funtzionamendua*.

Merkatua eta negozio-aukerak: ingurune orokorraren edo makroingurunearen analisia; ingurune espezifikoren edo mi[1]kroingurunearen analisia.

Gizarte-ingurunea ikuspegi ekonomikotik. Kolaborazio-ekonomia. Ekonomia soziala eta solidarioa. Enpresa eta bere erantzukizun soziala. Enpresa-erabakia eta berrikuntza (I+G+B) gizartea eraldatzeko iturri gisa.

Ingurune ekologikoa ikuspegi ekonomikotik. Planetaren mugak, aztarna ekologikoa eta ekonomia zirkularra*. Garapen iraunkorreko helburuak (GIH) eta tokiko garapena. Greenwashinga

Ingurune kulturala ikuspegi ekonomikotik. Produkzio-sektoreak eta ingurune kultural, digital eta artistikoaren generoak.

Proiektu kultural ekintzaileak sortzen laguntzen duten eragileak. Ekintzaile kulturalaren figura*.

Ingurunea arakatzeko estrategiak. Informazioaren bilaketa eta kudeaketa.

C. Proiektu ekintzaile bat gauzatzeko baliabideak.

Enpresaren edo erakundearen misioa, ikuspegia eta balioak. Erakunde ekintzaileen antolamendua eta kudeaketa. Enpre[1]saren eginkizunak.

Giza baliabideak: Taldeak enpresetan eta erakundeetan. Talde-lanerako estrategia bizkorrak. Lan-taldeen prestakuntza eta funtzionamendua.

Finantza-baliabideak. Pertsona ekintzailearen finantzak*: Diruaren kontrola eta kudeaketa. Iturriak eta sarreraren eta gastuen

kontrola. Epe laburreko eta luzeko finantza-baliabideak eta horiek finantza-ongizatearekin duten lotura. Zorpetzea. Finan[1]tzaketa-iturriak eta finantza-baliabideak erakartzeko estrategiak. Crowdfundinga*. Finantza-sistamarako hurbilketa. Finan[1]tza-erakundearen funtzionamendua*. Finantza-arriskuaren kudeaketa eta aseguruak.

D. Proiektu ekintzailea gauzatzeko estrategiak.

Erronka edo aupada helburu gisa.

Proiektu ekintzaile baten plangintza, kudeaketa, egikaritzea eta ebaluazioa*. Erronkatik prototipora

Enpresa bizkorra: Metodologia. Produktuaren garapena eta berrikuntza bizkorra.

Prototipatze azkarreko teknikak eta erremintak.

Konpetentzia analizatzeko metodoak

Prototipoa ingurunean aurkezteko eta sartzeko estrategiak. Hedapen-estrategiak.

Prototipoak baliozkotzeko eta testatzeko estrategiak. Lan-prozesuaren balorazioa.

Prototipoaren gaineko eskubideak: jabetza intelektuala eta industrial

Erabiltzailea prototipoaren azken hartzaile gisa. Erabiltzaileek erabakiak hartzeko estrategiak. Erabiltzailea kontsumitzaile gisa. Kontsumitzaileen eskubideak eta betebeharrak.

Proiektu ekintzaile bat abian jartzeko oinarrizko administrazio-eskakizunak: forma juridikoa, zergak eta gizarte-segurantza.*